Universitätsbibliothek Paderborn

De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-51168

Visual Library

PRÆFATIO.

MOnſtra dicere, & monſtra narrare, ſeu Τερατολογεῖν, *vt Græci loquuntur, varijs de cauſſis homines ſolent. Quia enim curioſorum cibus eſt, noua atque mirabilia audire, quidam res prodigioſas memorant, vt earum narratione aures curioſorum paſcant. Alij, vt res raras, monſtra capitibus coronatis offerunt, quibus, eorum gratiam captant. Qualia monſtra multa, ex vtraq; India, vel deſcripta, vel miſſa ſunt ad Reges Hiſpaniarum. Alij, in his ipſis colligendis, induſtriam, potentiam, vel magnificentiam ſuam demonſtrant; vt olim Romani Imperatores, in belluis, aliiſue beſtiis theatro inducendis.* Ita Leonum ſimul plurium pugnam, Romæ princeps dedit Q. Scæuola P. filius in curuli ædilitate. Centum autem iubatorum primus omnium L. Sylla, qui poſtea dictator fuit, in prætura. Poſt eum Pompeius Magnus in circo

Plin. l. 8. Nat. hiſt. cap. 16.

DC. in ijs iubatorum CCCV. Cæſar di-
Lamprid. in cor. vita. ctator CCCC. *Probus Imp. mille; item mille Leopardorum; mille ceruorũ; mille aprorum; mille ibicum; mille ſtruthiorum. Atque, ne in paruis oſtentandis vanitas deeſſet; Heliogabalus collegit mille muſtelas; totidem ſorices; decem millia murium; decem millia pondo aranearum, & muſcarum; monſtroſa vtiq; prodigalitate; & inutili vanitate. Alio*
Iudic. 15. 4. *fine Samſon* cepit trecentas vulpes, caudaſque earum iunxit ad caudas, & faces ligauit in medio; quas igne ſuccendens, dimiſit, vt huc illucque diſcurrerent. *Ali-*
Gen. 7. 14. *am ob cauſſam, Noë in arcam coegit* omne animal, ſecundùm genus ſuum; *nimirum, vt Vniuerſi Conditor, eiuſdem etiam Vniuerſi Conſeruator eſſet, &, in illis etiam animantibus, poſt diluuium, à mortalibus laudaretur.*

Quamobrem, ſicut Noe in arcam, ita omnis formæ animalia in Mundum collegit Deus; inter quæ & monſtra ſubinde reperiuntur; quæ quia à conſueto naturæ ordine,

ordine, ac præſertim à matrimoniorum fine videntur aberrare, vulgò non ſolùm putantur contaminare pulchritudinem creaturarum, ſed etiam exiſtimantur diuinæ bonitati atque æquitati minùs conuenire. Igitur iſti laborẽ ex labore ſerunt, dum mala & pati coguntur, & malè patiuntur; atque idcirco in omni, vt prouerbio fertur, fabula Dædali execrationem admiſcent. Sed humi ſerpunt iſti, neque mentem ad diuina attollunt, vt cognoſcant, quàm ſapientes ſint cæleſtis Architecti cogitationes, quàm iuſta conſilia; quæ norunt etiam his ipſis Mundo quiſquilijs ornatum conciliare, hominiq́; ſtimulum admouere, ad diuinam maieſtatem cum timore & tremore venerandã.

Itaque non certatur de oleaſtro, non de nugis, aut corollis, quando de MONSTRIS *aut* MONSTROSIS *agitur; ipſa diuina iudicia in trutinam veniunt, ipſa Numinis laus & gloria diuulgatur & amplificatur, quando eiuſcemodi opera ducuntur in quæſtionem. Semper enim*

altiſsi-

altiſſimæ prouidentiæ, iuſtitiæ, aut mi-ſericordiæ latentis vena deprehenditur. Hinc multis ſacræ paginæ locis hæc medi-
Iob. 37. 14. *tatio præſcribitur :* Auſculta hæc, Iob: ſta, & conſidera mirabilia Dei. *Et, ad Tobiam eiusq́ familiam, valedicens Ange-*
Tob. 12. 20. *lus ait :* Vos autem benedicite Deum, & narrate omnia mirabilia eius. *In celebri quoq; illa Dauidis muſica iſtud carmen*
1. Paralip. 16. 8. *canebatur :* Confitemini Domino, & inuocate nomen eius: notas facite in populis adinuentiones eius. Cantate ei, & pſallite ei: & narrate omnia mirabilia eius. *Iterumq́ :* Cantate Domino omnis terra:
Ibid. v. 23. annunciate ex die in diem ſalutare eius. Narrate in gentibus gloriam eius: in cunctis populis mirabilia eius. Quia magnus Dominus, & laudabilis nimis: & horribi-
2. Eſdræ. 9. 10. lis ſuper omnes deos. *Apud Eſdram quoq; :* Dediſti ſigna atque portenta in Pharaone, & in vniuerſis ſeruis eius, & in omni populo terræ illius: cognouiſti enim quia ſuperbè egerant contra eos: & feciſti tibi nomen, ſicut & in hac die. *Quin & Dauid*
Pſal. 104. 5. *ipſe :* Mementote mirabilium eius, quæ fe-

cit:

cit: prodigia eius, & iudicia oris: *Deniq; ne longum faciam, ipſe rex Nabuchodonoſor, ex hoc* MONSTRORVM *cenſu cætuq; liberatus, mentiq; reſtitutus, quaſi de profundo ſomno euigilans dixit:* Ego Nabuchodonoſor oculos meos ad cælum leuaui, & ſenſus meus redditus eſt mihi: & Altiſſimo benedixi, & viuentem in ſempiternum laudaui, & glorificaui: quia poteſtas eius, poteſtas ſempiterna, & regnum eius in generationem, & generationem. Et omnes habitatores terræ apud eum in nihilum reputati ſunt: iuxta voluntatem enim ſuam facit tam in virtutibus cæli, quàm in habitatoribus terræ: & non eſt, qui reſiſtat manui eius, & dicat ei: Quare feciſti? In ipſo tempore ſenſus meus reuerſus eſt ad me, & ad honorem regni mei decoremque perueni: & figura mea reuerſa eſt ad me: & optimates mei requiſierunt me, & in regno meo reſtitutus ſum: & magnificentia amplior addita eſt mihi. Nunc igitur ego Nabuchodonoſor laudo, & magnifico, & glorifico regem cæli: quia omnia opera eius vera, & viæ eius judicia, & gradientes in ſuperbia poteſt humiliare.

Dan. 4. 31.

Hunc

Hunc fructum è MONSTRIS & MONSTROSIS decerpere mens eſt; hinc Monſtra Deûm refero.

Attonitum monſtris vulgus, *ſi curioſitatem his non ſatiat, ſciat, me delectum, non numerum quæſiiſſe. Haud enim ignoro Conradi Lycoſthenis copias; haud neſcio oſtenta Iulij Obſequentis; neq; mihi ignota ſunt monſtra Arnaldi Sorbini, quæ à temporibus Conſtantini huc vſq; ortum habuerunt; aut centuriæ quas Schenk in obſeruationibus Medicis collegit; vel quæ Martinus VVeinreichius, de ortu monſtrorum Lypſiæ. Anno 1595. edidit; neq; Alcoranus Turcius Schvveickheri Norinbergici, qui plenus eſt monſtris. Habent iſti plurima, quæ ego omiſi; ſed & ego pleraq; diſcutio, quæ neque illi attigerunt.*

DE